

REGULAMIN

I Powiatowy Konkurs Wiedzy Politologicznej i Historycznej

w roku szkolnym 2024/2025

Temat zmienny:

„Rola głowy państwa w ustroju Rzeczypospolitej Polskiej”

Wstęp

I Powiatowy Konkurs Wiedzy Politolologicznej i Historycznej (zwany dalej *Konkursem*) jest skierowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Stanowi formę pogłębiania wiedzy z zakresu nauk o polityce, historii oraz zasad funkcjonowania państwa i jego instytucji. Celem Konkursu jest rozwijanie zainteresowań politologicznych i historycznych wśród młodzieży, kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych, a także popularyzacja wiedzy o ewolucji polskiej państwowości i systemu władzy w państwach demokratycznych na przestrzeni dziejów.

Konkurs ma na celu również przybliżenie uczestnikom roli, jaką odgrywają różne organy władzy w demokratycznym państwie prawa, a także ukazanie znaczenia aktywności obywatelskiej i świadomości historycznej w życiu wspólnoty narodowej, w tym celu uczestnicy zapoznają się z rozwiązaniami ustrojowymi stosowanymi w Polsce i innych państwach demokratycznych. Wiedza w tych dziedzinach umożliwia młodym ludziom lepsze zrozumienie mechanizmów podejmowania decyzji politycznych oraz odpowiedzialności wynikającej z uczestnictwa w życiu publicznym.

Tematem zmiennym pierwszej edycji Konkursu jest **„Rola głowy państwa w ustroju Polski”**. Uczestnicy będą mieli za zadanie prześledzić, jak od uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji zmieniała się pozycja i znaczenie najwyższego przedstawiciela władzy państwowej – od monarchicznego władcy aż po urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Szczególna uwaga zostanie poświęcona kompetencjom głowy państwa, jej relacjom z innymi organami władzy oraz roli w kształtowaniu polskiego życia publicznego i reprezentowaniu państwa na arenie międzynarodowej.

Temat ten pozwala spojrzeć na urząd głowy państwa nie tylko jako element systemu konstytucyjnego, ale również jako symbol ciągłości, suwerenności i tradycji polskiej państwowości.

Rozdział I - Konkurs i jego organizator

1. Organizatorem Konkursu jest III Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika (zwane dalej III LO) w Wałbrzychu a współpracownikiem merytorycznym Akademia Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu.

2. Zakres merytoryczny pytań obejmuje zagadnienia zawarte w programie tematycznym.

Rozdział II - Warunki uczestnictwa w Konkursie

1. Adresatami Konkursu są uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych zainteresowani tematyką Konkursu. W przypadku szkół ponadpodstawowych jest on adresowany uczniów klas I, II i III. W przypadku szkół podstawowych adresowany jest dla klas VIII.

2. Szkoły, których uczniowie chcą przystąpić do Konkursu zgłaszają uczestnictwo poprzez przesłanie formularza zgłoszeniowego w nieprzekraczalnym terminie do **7 marca 2026 r.**, postępując zgodnie zamieszczoną tam instrukcją. Przesłanie zgłoszenia po terminie nie będzie możliwe.

3. Zawody Konkursu mają charakter indywidualny. W przypadku realizacji nauczania w formie zdalnej konkurs odbędzie się na platformie TEAMS.

4. Konkurs organizuje się jako dwustopniowe zawody:

- a) I stopień - szkolny,
- b) II stopień - finałowy.

5. Zawody I stopnia – etap szkolny:

- a/ Organizator przesyła drogą mailową na adresy szkół zawiadomienie o organizacji Konkursu i informuje o terminie przyjmowania zgłoszeń.
- b/ Etap szkolny Konkursu odbywa się w macierzystych szkołach uczestników w dniu **9 marca 2026 r. (piątek)**
- c/ W etapie szkolnym Konkursu uczestnicy udzielają odpowiedzi na 30 pytań testowych w nieprzekraczalnym czasie 30 minut; każde pytanie oceniane jest za 0 lub 1 pkt, zgodnie z udostępnionym przez Organizatora kluczem odpowiedzi.
- d/ Test jest przygotowany na bazie zagadnień *Programu tematycznego* Konkursu.
- e/ Test na etap szkolny zostaje przesłany do szkół na wskazany w formularzu zgłoszeniowym adres mailowy Szkoły **dzień przed terminem etapu szkolnego**. Szkoły drukują i powielają test w takiej ilości egzemplarzy, która odpowiada liczbie uczniów przystępujących do etapu szkolnego.
- f/ Rozpoczęcie etapu szkolnego następuje o godzinie 9.00.
- g/ w przypadku nauczania zdalnego etap szkolny powinien być przeprowadzony przez szkołę w formie zdalnej, na platformie, na której szkoła pracuje.

6. Uczestnicy zawodów I stopnia - etapu szkolnego:

- a/ Odpowiedzi udziela się długopisem (piórem) w kolorze niebieskim lub czarnym; nie można używać innych kolorów ani ołówków czy korektorów (za ich stosowanie praca zostaje zdyskwalifikowana).
- b/ Do etapu finałowego Komisja Szkolna kwalifikuje **3 najlepszych uczniów** ze Szkoły, ale pod warunkiem, iż każdy z nich uzyska **min. 50% z testu (min. 15 pkt. z 30)**; w przypadku nieuzyskania tego limitu przez żadnego ucznia ze Szkoły, Komisja Szkolna może (ale nie musi) zakwalifikować do etapu finałowego **jednego ucznia, który uzyskał w szkole najwyższy wynik punktowy**. W przypadku, gdy więcej niż jeden uczeń uzyska taki sam wynik punktowy uprawniający do awansu, przechodzą wszyscy z tą samą liczbą punktów.

7. Zawody II stopnia – etap finałowy:

- a/ Etap finałowy Konkursu odbywa się w Wałbrzychu w budynku organizatora Konkursu, którym jest III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Wałbrzychu, w dniu **26 marca 2026 r. (piątek)**.
- b/ w przypadku organizacji nauczania zdalnego etap finałowy zostanie przeprowadzony w formie zdalnej, na platformie TEAMS. Uczniowie zakwalifikowani zostaną powiadomieni o sposobie logowania po przekazaniu wykazu uczniów z poszczególnych szkół.

8. Uczestnicy zawodów II stopnia - etapu finałowego:

- a/ powinni mieć przy sobie ważny dokument tożsamości (np. legitymacja szkolna czy dowód osobisty),
- b/ W etapie finałowym Konkursu uczestnicy udzielają odpowiedzi na 40 pytań testowych, w nieprzekraczalnym czasie 40 minut; każde pytanie oceniane jest za 0 lub 1 pkt.
- c/ Test jest przygotowany z zagadnień *Programu tematycznego* Konkursu.
- d/ w teście:
 - każde skreślenie, poprawka i nieczytelna odpowiedź traktowane są jako odpowiedź błędna.
 - w zadaniach za kilka punktów zaznaczenie większej liczby odpowiedzi niż jest wymagane, oznacza przyznanie za całe zadanie 0 pkt.; skreślenie w tego typu zadaniach jednej odpowiedzi i zaznaczanie wskazanego kompletu odpowiedzi oznacza niedozwoloną poprawę wszystkich odpowiedzi i uzyskanie za całe zadanie 0 pkt.
 - w zadaniach wymagających wymienienia określonej liczby odpowiedzi, wymieniając więcej odpowiedzi, uzyskuje się za całe zadanie 0 pkt.

9. Po przeliczeniu wyników z etapu finałowego **5 najlepszych uczestników uzyskuje status laureata**, zaś **pozostali pozostają finalistami**. W przypadku nierozstrzygnięcia wg tego kryterium, decyduje liczba punktów uzyskanych z zadań wg kolejności 1-10, 11-20, 21-30, 31-

40. Jeżeli i w tym przypadku liczba punktów będzie identyczna decyduje wynik z 1 etapu (szkolnego).

9. Udział w konkursie jest bezpłatny, każdy uczeń z przedziału wiekowego przewidzianego w regulaminie ma równe prawo do uczestnictwa w nim.

Rozdział III – Uprawnienia i nagrody

1. Nagrody fundowane przez Organizatora i sponsorów konkursu oraz uprawnienia uzyskują laureaci szczebla finałowego.

PROGRAM TEMATYCZNY
I Powiatowy Konkurs Wiedzy Politologicznej i Historycznej
w roku szkolnym 2025/2026
Temat zmienny:
„Rola głowy państwa w ustroju Polski”

Uczniowie szkół podstawowych:
Lista zagadnień: 1. Ewolucja ustroju Polski – od monarchii do demokracji parlamentarnej. 2. Konstytucje polskie – od 1791 do 1997 roku 3. Podział władz w państwie. 4. Tradycje i symbole państwowe jako element ciągłości polskiej państwowości. 5. Sejm i Senat w historii Polski – od szlacheckiej Rzeczypospolitej po III RP 6. Rząd i administracja państwowa. 7. Samorząd terytorialny historycznie i współcześnie. 8. Wybory od demokracji szlacheckiej do czasów współczesnych. 9. System polityczny Polski po 1989 – przemiany demokratyczne. 9. Głowa państwa od średniowiecznych władców do Prezydenta RP – wybór, kompetencje, odpowiedzialność. 10. Prezydent RP w polityce zagranicznej i wewnętrznej. 11. Prezydent jako zwierzchnik Sił Zbrojnych i strażnik Konstytucji. Literatura i materiały do programu tematycznego (najnowsze wydania): 1. Podręczniki do Historii, WOS/KOSS zatwierdzone przez MEN. 2. Marian Kallas - Historia ustroju Polski. 3. Konstytucje Polski z lat 1791, 1815, 1919, 1921, 1935, 1947, 1952, 1992, 1997. (teksty dostępne na https://biblioteka.sejm.gov.pl/). W szczególności zapisy dotyczące głowy państwa, władzy wykonawczej i jej relacji z innymi władzami. 4. Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych. 5. J. Sanderska, Państwo i samorząd. Podręczny słownik nie tylko dla uczniów, Warszawa 2004. 6. Materiały edukacyjne: Konstytucja i jej funkcje https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/D17jv3dYg Konstytucja RP. Rozdział V – Prezydent RP https://zpe.gov.pl/b/konstytucja-rp-rozdzial-v---prezydent-rp/P16HKJNpH Odpowiedzialność Prezydenta RP https://zpe.gov.pl/b/odpowiedzialnosc-prezydenta-rp/PdESs29Eg Prezydent RP a władza sądownicza https://zpe.gov.pl/b/prezydent-rp-a-wladza-sadownicza/PuUQRppac Prezydent RP a bezpieczeństwo państwa https://zpe.gov.pl/b/prezydent-rp-a-bezpieczenstwo-panstwa/P12VwZ6DI Rola Prezydenta RP w polityce zagranicznej https://zpe.gov.pl/b/rola-prezydenta-rp-w-polityce-zagranicznej/PgPUYuYHD Uprawnienia Prezydenta RP wobec Rady Ministrów https://zpe.gov.pl/b/uprawnienia-prezydenta-rp-wobec-rady-ministrow/PRdlVOWwJ

Model prezydentury w Polsce

<https://zpe.gov.pl/b/model-prezydentury-w-polsce/PZfO9Sj2>

Urząd prezydenta w Polsce do 1990 r. – podsumowanie

<https://zpe.gov.pl/b/urząd-prezydenta-w-polsce-do-1990-r---podsumowanie/PKMdzUYF8>

Polska emigracja polityczna. Działalność rządu na uchodźstwie

<https://zpe.gov.pl/b/polska-emigracja-polityczna-dzialalnosc-rzadu-na-uchodzstwie/P14zRC3QY>

Ustrój Rzeczypospolitej szlacheckiej

<https://zpe.gov.pl/b/ustroj-rzeczypospolitej-szlacheckiej/P1BkFHKgD>

Uczniowie szkół ponadpodstawowych:

Lista zagadnień:

1. Ewolucja ustroju Polski – od monarchii do demokracji parlamentarnej.
2. Konstytucje polskie – od 1791 do 1997 roku
3. Podział władz w państwie.
4. Tradycje i symbole państwowe jako element ciągłości polskiej państwowości.
5. Sejm i Senat w historii Polski – od szlacheckiej Rzeczypospolitej po III RP
6. Rząd i administracja państwowa.
7. Samorząd terytorialny historycznie i współcześnie.
8. Wybory od demokracji szlacheckiej do czasów współczesnych.
9. System polityczny Polski po 1989 – przemiany demokratyczne.
9. Głowa państwa od średniowiecznych władców do Prezydenta RP – wybór, kompetencje, odpowiedzialność.
10. Prezydent RP w polityce zagranicznej i wewnętrznej.
11. Prezydent jako zwierzchnik Sił Zbrojnych i strażnik Konstytucji.
12. Kompetencje głowy państwa w I RP, II RP, PRL i III RP a praktyka ustrojowa.
13. Porównanie kompetencji głowy państwa w historycznych formach ustrojowych państwa polskiego.

Literatura do programu tematycznego (najnowsze wydania):

1. Podręczniki do Historii oraz Wiedzy o Społeczeństwie (WOS / KOSS) zatwierdzone przez MEN.
2. Marian Kallas, *Historia ustroju Polski*.
3. Konstytucje Polski z lat 1791, 1815, 1919, 1921, 1935, 1947, 1952, 1992, 1997 (teksty dostępne na stronie <https://biblioteka.sejm.gov.pl/>); w szczególności zapisy dotyczące głowy państwa, władzy wykonawczej i jej relacji z innymi władzami.
4. Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych.
5. J. Sanderska, *Państwo i samorząd. Podręczny słownik nie tylko dla uczniów*, Warszawa 2004.
6. Jan Wawrzyniak, *Sejm a Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów*.
7. Rafał Habielski, Mirosław Dymarski i inni, *Poczet prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie w latach 1939–1990*.
8. Tomasz Nałęcz, *Strażnicy Rzeczypospolitej. Prezydenci Polski w latach 1989–2017*.

9. Anna Suska, *Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jako organ czuwający nad przestrzeganiem porządku konstytucyjnego*.
10. Bartłomiej Opaliński, *Rola Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w procesie stanowienia ustaw na tle praktyki ustrojowej Konstytucji III RP*.

Materiały edukacyjne:

Konstytucja i jej funkcje

<https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/D17jv3dYG>

Konstytucja RP. Rozdział V – Prezydent RP

<https://zpe.gov.pl/b/konstytucja-rp-rozdzial-v---prezydent-rp/P16HKJNpH>

Odpowiedzialność Prezydenta RP

<https://zpe.gov.pl/b/odpowiedzialnosc-prezydenta-rp/PdESs29Eg>

Prezydent RP a władza sądownicza

<https://zpe.gov.pl/b/prezydent-rp-a-wladza-sadownicza/PuUQRppac>

Prezydent RP a bezpieczeństwo państwa

<https://zpe.gov.pl/b/prezydent-rp-a-bezpieczenstwo-panstwa/P12VwZ6DI>

Rola Prezydenta RP w polityce zagranicznej

<https://zpe.gov.pl/b/rola-prezydenta-rp-w-polityce-zagranicznej/PgPUYuYHD>

Uprawnienia Prezydenta RP wobec Rady Ministrów

<https://zpe.gov.pl/b/uprawnienia-prezydenta-rp-wobec-rady-ministrow/PRdlVOWwJ>

Model prezydentury w Polsce

<https://zpe.gov.pl/b/model-prezydentury-w-polsce/PZfO9Sj2>

Urząd prezydenta w Polsce do 1990 r. – podsumowanie

<https://zpe.gov.pl/b/urzed-prezydenta-w-polsce-do-1990-r---podsumowanie/PKMdzUYF8>

Polska emigracja polityczna. Działalność rządu na uchodźstwie

<https://zpe.gov.pl/b/polska-emigracja-polityczna-dzialalnosc-rzadu-na-uchodzstwie/P14zRC3QY>

**I Powiatowy Konkurs Wiedzy Politologicznej i Historycznej
w roku szkolnym 2025/2026
Temat zmienny:
„Rola głowy państwa w ustroju Rzeczypospolitej Polskiej”**

Formularz zgłoszeniowy

/należy przesłać na adres: konkurspolitologiczny3lo@gmail.com

1. Nazwa
szkoły:
.....
.....
2. Typ szkoły:
szkoła podstawowa/szkoła ponadpodstawowa¹
3. Adres
szkoły:
.....
.....
4. Telefon, e-mail
szkoły:
.....
.....
5. E-mail, na który przesłany zostanie test etapu
szkolnego:
.....
.....
6. Dyrektor/Nauczyciel dokonujący zgłoszenia
szkoły:
.....
.....
7. Liczba uczniów uczestniczących w
konkursie:
.....
.....

Miejscowość, data

Podpis

¹ Niepotrzebne skreślić.